

פרשת בראשית

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

ה. לידת קין והבל ומנחותיהם

ו. חטא עץ הדעת והעונשים

ז. מעשה ששת ימי בראשית

ח. לידת שת וצאצאיו עד נח

ט. השי"ת שובת ביום השביעי

כ. מעשה גן עדן והנהרות היוצאים ממנו

ל. יצירת האשה

מ. האדם משחית דרכו וד' מתנחם

עליהם

מ. צאצאי קין עד למך ותובל קין

ש. קין הורג את הבל ועונשו

"-----"

שאלה לשולחן שבת

"ועפר תאכל כל ימי חיך"

כתבו רבים מהפרשנים (רבנו בחיי, הח"ח, הגר"א ועוד) שבפסוק זה רמוז מאמרם במדרש שלעתיד לבוא בכל מתרפאין חוץ מן הנחש.

שהרי כתוב במשנה (ברכות יב): 'מוזכרין יציאת מצרים בלילות... וחכמים אומרים: ימי חיך - העוה"ז, כל ימי חיך - להביא לימות המשיח'. הרי, רמוז לנחש בכך שנאמר בעונשו: "ועפר תאכל כל ימי חיך" שאף לעתיד לבוא יישאר העונש.

ויש לבאר אם כן כיצד נפרש את קללת האדם שקולל באותו מטבע לשון בדיוק: "בעצבון תאכלנה כל ימי חיך"?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

הזמינו את הספר החדש והכניסו את עונג השבת אל ביתכם!

פנינים

"ויאמר הנחש אל האשה לא מות תמותון" (ג,ד)

'דחפה עד שנגעה בו, אמר לה כשם שאין מיתה בנגיעה כך אין מיתה באכילה' (רש"י)

יש לבאר מה הראיה מכך שלא מיתה מיד, אולי תמות בהמשך היום שהרי הקב"ה אמר: "ביום אכלך ממנו", והיום טרם נגמר? אלא כך אמר הנחש לחוה: ממנה נפשך צריכה את לאכול מפרי העץ, אם לא תמותי מחמת הנגיעה, מן הסתם לא תמותי גם מחמת האכילה, ואם אמנם תמותי מחמת הנגיעה הרי בוודאי צריכה את לאכול, שהרי "לא מות תמותון" - פעמיים אין אדם יכול למות, ואם בין כה וכה תמותי אכלי לפחות מן הפרי הנחמד הזה... כך דרכו של יצר הרע, שאחרי שכבר החטיא במקצת את האדם, הריהו אומר לו: בכל מקרה כבר אין לך תקנה, התענג לפחות בתענוגות החיים כל עוד אתה חי. (פנינים יקרים בשם בני לוי)

"ויהי הבל רעה צאן וקין היה עובד אדמה... וישע ד' אל הבל ואל מנחתו ואל קין ואל מנחתו לא שעה" (ד,ב)

לכאורה הדבר תמוה, וכי אכפת לו לקב"ה איזו מנחה מביאים לו, והרי ידוע ש'רחמנא, ליבא בעי' ושהעיקר לפני השי"ת היא הכוונה, כמו בקרבן עני שאמר הקב"ה עלי כאלו הוא הקריב את נפשו? אלא, נשים לב לשינוי בלשון הפסוק, אצל הבל כתוב "ויהי" שהוא לשון צער, מפני שהיה מצטער על כך שעליו להיות רועה צאן למרות היותה מלאכה קלה ונקיה יחסית, כי היה מעדיף שלא לעבוד כלל אלא רק לעסוק בתורה ותפילה. לעומתו, על קין נאמר "היה", שהוא לשון שמחה, שהיה קין יותר שמח לעבוד את עבודת האדמה מאשר את השי"ת. ולכן במנחתו של הבל שעבד מתוך הכרח לפרנסתו, רצה הקב"ה, אך אל קין שעבד את האדמה בשמחה - לא שעה. (ר' ישראל מרוז'ין)

"ויברא אלקים את התנינים הגדולים" (א,כא)

'ובדברי אגדה הוא לזיתן ובן זוגו שבראם זמר ונקבה והרג את הנקבה ומלחה לצדיקים לעתיד לבא' (רש"י)

בגמרא (ב"ב עב): מובא שהנקבה הומלחה לצדיקים לעתיד לבא ושטעמה עדיף על פני טעמו של הלזיתן הזכר. ויש לבאר כיצד הדבר מתיישב עם דברי רב (ברכות יז): 'לא כעולם הזה העולם הבא, העולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתיה ולא פריה ורביה ולא משא ומתן ולא קנאה ולא שנאה ולא תחרות אלא צדיקים יושבין ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה'. ויש לומר: א. לא תהיה זו אכילה גופנית אלא רוחנית. (המהר"ל) ב. על ידי הסעודה היא נגיע אל העולם הבא. ג. הכוונה לשלבים שונים בתקופה המכונה 'עולם הבא'. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשפ"א)

בשעה טובה ועוצלחת!
הופיע ויצא לאור עולם
בסייעתא דשמיא!

ניתן להשיג ב"מקרא"
הוצאה לאור, ובטלפון:
052-7665775

עאות
עשפחות
כבר התחילו
עבראשית!

ישנו ביקוש רב בבתי הכנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה. ניתן לתרום:
1. בהעברה לבנק לאומי (10 סניף 905 חשבון 5055271, ע"ש 'ביי' 2. לשלוח שיק למערכת

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בתחילת השורה

- א. נמצאת בארץ החוילה
- ב. מהם הביא הבל מנחה להשי"ת
- ג. עונש שנענשו בו אדם וקין
- ד. סוג של קוץ
- ה. שאלת הקב"ה לאדם לאחר שחטא
- ו. "עץ הדעת טוב ____"
- ז. כך ברא ד' את האדם
- ח. נבראו ביום השישי, ורצים בשדות חופשי
- ט. "וכל שיח השדה ____ היה בארץ"
- י. בנו של מהללאל
- כ. כלי נגינה
- ל. "בזיעת אפיק תאכל ____"
- מ. אביו של למך (2)
- נ. פיתה את חוה, כי למיתת האדם איוה
- ס. "הוא ה ____ את כל ארץ כוש"
- ע. את הדרך אליו שמרו כרובים
- פ. שניים מארבעה הנהרות היוצאים מגן עדן
- צ. אחת מנשות למך
- ק. בנו של אנוש
- ר. נברא ביום השני
- ש. אחיו של קין
- ת. הוא היה לוטש כל חורש נחושת וברזל

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בתחילת השורה

- א. נברא ביום השלישי
- ב. "וירא אלוקים כי ____"
- ג. "כל ____ קין שבעתיים יוקם"
- ד. בנו של חנוך
- ה. בתו של למך
- ו. "ולאדם לא מצא עזר ____"
- ז. השי"ת ____ את האור שברא בשביל הצדיקים
- ח. נמצא בארץ החוילה
- ט. "ואת ____ החרב המתהפכת"
- י. "כי איש הרגתי ל ____"
- ך. שם בנו של קין
- ל. שני אחים בפרשה
- ם. נבראו ביום החמישי: " ____ ____" (לשון הפסוק!)
- ן. במקום זה שם ד' את האדם
- ס. הפישון הוא נהר ה- (רש"י)
- ע. השי"ת ברא מאיבר זה את האשה
- ף. "ואת כל ____ ל ____ למינהו"
- ץ. האדמה קוללה להצמיח-
- ק. העופות נבראו מן ה ____ (רש"י)
- ר. נברא ביום הראשון
- ש. נהר גיחון מקיף ארץ זו
- ת. "ורוח אלוקים ____"

ואלה שמות

"זיחי למך שתים ושמנים שנה ומאת שנה ויולד בן"

איך קראו לאבא של נח? ואיך לאשתו של למך (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

אמר רבי תנחומא, מעשה היה ברומי בערב הצום הגדול (יום הכיפורים), והיה שם חייט יהודי אחד שהלך לקנות לו דג אחד לסעודה המפסקת. מצאו הוא ושליח המושל דג אחרון בשוק, היה הוא מעלה בדמים והוא מעלה בדמים, עד שהגיעו לשנים עשר דינרים וקנאו החייט ההוא. בערב, אמר המושל לשליחו: "מדוע היום לא הבאת לי דג?" אמר לו: "אדוני! מה אומר לך, הלכתי לשוק ולא היה שם אלא דג אחד, ומצאונו אני ויהודי אחד, והעלנו בדמיו עד שהגיע לשנים עשר דינרים, מה רצית, שאקנה לך דג בשנים עשר דינרים, תמהני!?" אמר לו: "מי הוא אותו היהודי?" אמר לו: "איש פלוני". מיד שלח אחריו ובא לפניו. אמר לו: "מה פשר הדבר שחייט יהודי אכל דג בשנים עשר דינרים?" אמר לו: "אדוני, יש לנו יום אחד בשנה, שכל החובות שאנו עושים כל ימות השנה, הוא מכפר עלינו. וכשהוא מגיע האם אין אנו צריכים לכבדו ולייקרו?!" אמר: "כיון שהבאת ראייה לדבריך הרי אתה פטור, לך לשלום." מה פרע לו הקדוש ברוך הוא? הלך וקרע את אותו הדג וזימן לו בתוכו מרגליות טובה, והיה מתפרנס הימנה כל ימיו.

מילה בפרשה

**הקוסם הדגול בא,
וגילה מספר שנחבא,
אצל מלך שרצה לעזור,
שרץ ערמומי ודובר.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

כיצד יתכן שאדם יעשה קידוש בליל שבת, ולא ישתה טיפה אחת מהכוס שקידש עליה - ועדיין יפטר ויצא ידי חובת קידוש?

* * * *

"ויקרא ד' אלקים אל האדם ויאמר לו איכה"

אחד מגאוני ישראל נשאל בצעירותו על פסוק זה, כיצד ייתכן לומר שהקדוש ברוך הוא, שמלאה כל הארץ כבודו אינו יודע היכן נמצא האדם? השיב העילוי הצעיר על אתר: המילה 'איכה' עצמה אינה אלא ראשי תיבות של המילים 'אני יודע כל הנסתרות'.

* * * *

ידיעה מעניינת: שבת פרשת בראשית הינה השבת היחידה בלוח השנה המתוקן שתמיד תהיה גם שבת מברכים!

"ויולד נח את שם את חם ואת יפת"
באלו שני מובנים היה נח אבא יוצא דופן?

* * * *

מצאו נא בפרשה:

1. אות גדולה (רבתי).
2. פסוק שמתחיל ומסתיים באות ב'.
3. מילה בת 8 אותיות.
4. שניים משבעת המינים. (אף במרומז)
5. את שמותיהם של חמישה מספרי התנ"ך. (כתיב)
6. חמישה אנשים שמופיע הסבר בפרשה מדוע נקרא בשמם.

"זיכרון" סימן

גימטריאות ורמזים לזכירת מספר פסוקי הפרשה בפרשת בראשית מסופר על בריאת העולם.

בפרשת בראשית ישנם 146 פסוקים, ואפשר לזכור זאת ע"י זכירת המילה:

"עולם" = בגימטריא = 146

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לעלון הקודם: מתי קוראים בשני וחמישי מחצית מפסוקי הפרשה? - בפרשת נצבים. **לסדר את הפרשה** - "ויכלו השמים". **חידון א' ת'** - אבן שהם, בכורות צאנו, גירושגלות, דרדר, המן העץ, ורע, זכר ונקבה, חית הארץ, טרם, ירד, כינור, לחם, מתושאל ומתושלה, נחש, סובב, עץ החיים, פישון פרת, צילה, קינן, רקיע, שת, תובל קין. **חידון א' ת' הפוך** - דשא, טוב, הורג, עירד, נעמה, כנגדו, גזז, בדולח, להט, פצעי, חנוך, יבל יובל, תנינים הגדולים, גן עדן, נילוס, צלע, עוף כנף, קוף, רקק, אור, כוש, מרחפת. **שעשועי דאורייתא** - נח ילד את בכורו בגיל 500, הכי זקן בפרשה. (אחריו שת בגיל 105, לשם השוואה) ב. היחיד שלא כתוב עליו שילד גם בנות. 1. "בראשית". 2. "בזעת אפך... עפר תשוב". 3. "ולמועדים". 4. תאנה, לחם. (וי"א שעץ הדעת היה חטה או גפן) 5. בראשית, שמות, ויקרא, אסתר, איכה. 6. אשה - "כי מאיש לקחה זאת", חוה - "כי היא היתה אם כל חי", קין - "קניתי איש את ד'", שת - "כי שת לי אלקים", נח - "זה ינחמנו ממעשנו ומעצבון ידינו". (האדם נקרא ע"ש האדמה - אך ההסבר אינו מופיע בתורה) **ואלה שמות** - יש אומרים שקראו לה אשמוע בת אלישוע. וי"א בת אנוש, וי"א ברונוש בת ברכאל. ולאשת למך קראו 'בתו'. **מילה בפרשה וזאת הברכה** - ידיד קדקד ימים. "שלושה כפולים לפתרון" - התשובה מורכבת משלוש מילים בנות 4 אותיות המורכבות כולן ממילה בת 2 אותיות כפולה, "האחד, שני ידים לאחרון" - יד+יד ובברכת השבט האחרון, בנימין נאמר 'ידיד', "השני בסיס של שני סיסמאות" - בסיס=קודקוד, קוד (סיסמא) + קוד = קדקד, "והאדום והשחור שלא בלילות" - האדום והשחור שניהם 'מים' ולא לילות. **טמונות בפרשה** - 1. קידוש שבת - "ויכלו השמים..". 2. (בא) 3. "נע ונד תהיה בארץ" (ד, יב) 4. "הכרובים" (ג, כד) 5. "ויהי אור" (א, ג) 6. "וקוף ודרדר" (ג, יח) 7. לוח שנה - "ולמועדים ולימים ולשנים" (א, יד) "אמר רבי יצחק לא היה צריך להתחיל התורה אלא מהחודש הזה לכם" (רש"י א, א) 8. "תפש כנור" (ד, כא) 9. "ועוף יעופף על הארץ" (א, כ) 10. "לוינתן ובן זוגו" (רש"י א, כא) 11. "בזעת אפך תאכל לחם" (ו, י) 12. "לבשר אחד" (ב, כד) 13. עין פרת - "פרת" (ב, יד) 14. "ומעצבון ידינו" (ה, כט) 15. "כתנות עור" (ג, כא) **טמונות בהפטרנה** - 1. "כי תעבר במים אתך אני ובנהרות לא ישטפוך" (מג, ב) 2. "יורדי הים" (ל, ב) 3. "מראש הרים יצוחו" (מב, יא) 4. "להוציא ממסגר אסיר" (מב, ז) **שאלה לשלח השבת האזינו** - שאלנו: כתב רש"י שבשלושה מקומות נאמר: "בעצם היום הזה". בנה, ביציאת מצרים ובמיתתו של משה. שבכרל אלו היו שאמרו שלא יניחו לזה לקרות. ויש לבאר מדוע השמיט רש"י את מילת אברהם שאף בו נאמר שנימול בעצם היום הזה? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. באברהם אפשר לומר שכתוב לא להשמיענו שלא פחד, אלא ללמדנו שביום שנצטווה - נימול. (מנחת יהודה) 2. הפסוק בא לומר שבו בעצם היום שמלאו לאברהם צ"ט שנה ולישמעאל י"ג שנה. (משיח אלמים) 3. להודיע שנימול ביום ולא בלילה. (זרע אברהם על הספרי) 4. אצל אברהם לא היה פרסום גדול כמו באחרים, כי היה בביתו. (באר בשדה) 4. אי אפשר ללמוד של נתיירא מפני שכבר למדים שנימול ביום הכיפורים. (משכיל לדוד) 5. עניין עצם היום אצל אברהם היה מדעתו וללא ציווי הקב"ה. (באר היטב, והרבה כתוב לחלק בין דברי הקב"ה למעשי אברהם)

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
temunabaparashah@gmail.com
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות:
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

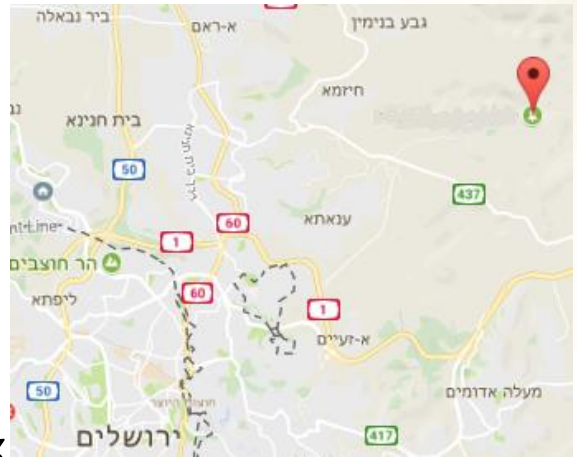
טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

'מחשבה טובה'
 התשובה לטמונה זו
 תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
 'אפסי ארץ. שלשים ואחד מלכים'
 (רש"י לגיז)

הפטרת בראשית "כה אמר הקל" (ישעיהו מב' ה' - מג' ל')

טמונות בהפטרה

עדיין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש! חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת!
 לפרטים נוספים ולהזמנות התקשרו: 052-766-5775